

KONSULTACJE SPOŁECZNE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA BAROKOWEGO PAŁACU (DAWNY INTERNAT) WRAZ Z ZABYTKOWYM PARKIEM W TWARDOGÓRZE

WSTĘP

Celem konsultacji społecznych było wypracowanie koncepcji zagospodarowania barokowego pałacu (dawny internat) wraz z przylegającym do niego zabytkowym parkiem, mieszczącego się w Twardogórze przy ulicy Wrocławskiej 6, oraz określenie poziomu poparcia społecznego dla poszczególnych pomysłów zgłoszonych przez mieszkańców.

Konsultacje przeprowadzono w dniach 16-28 czerwca 2020 r. w formie:

- trzech spotkań konsultacyjnych dedykowanych wybranym grupom interesariuszy;
- zbierania opinii mieszkańców drogą mailową oraz na Facebooku;
- otwartego spotkania konsultacyjnego;
- ankiety konsultacyjnej.

Poniżej przedstawiono przebieg poszczególnych technik konsultacyjnych i zestawiono tabelarycznie zgłoszone podczas ich realizacji propozycje zagospodarowania obiektu.

SPOTKANIE KONSULTACYJNE Z PRACOWNIKAMI URZĘDU MIASTA I GMINY ORAZ PRZEDSTAWICIELAMI JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH GMINY

Spotkanie odbyło się w dniu 16 czerwca w godzinach 10:00-12:15 w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze. Miało formę warsztatu generowania pomysłów. Uczestniczyło w nim 13 osób.

Podczas spotkania przedstawiono stan prawny i techniczny budynku, omówiono w skrócie potrzeby mieszkańców miasta i gminy w zakresie edukacji, opieki nad dziećmi, kultury, sportu i rekreacji, organizacji czasu wolnego, mieszkalnictwa, po czym przedyskutowano zgłaszane przez uczestników pomysły na zagospodarowanie pałacu wraz parkiem.

Najważniejsze wątki dyskusji dotyczyły potrzeby powiększenia bazy lokalowej Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy pełniącej *de facto* funkcję ośrodka kultury, utworzenia w pałacu publicznego przedszkola i żłobka oraz komercyjnego wykorzystania budynku (restauracja, sala weselna). Pojedyncze głosy optowały za rozważeniem przeniesienia do pałacu Urzędu Miasta i Gminy. Postulowano także możliwie szybkie zabezpieczenie pałacu i parku przed dalszą dewastacją poprzez postawienie ogrodzenia od strony ul. Młyńskiej (na koszt inwestora budującego tam sklep sieci Biedronka) oraz montaż monitoringu (w formie fotopułapek).

Zestawienie propozycji zawiera tabela poniżej. Propozycje 1-3 uznać można za w istocie tożsame. Zaproponowane sposoby zagospodarowania parku (9-11) wydają się komplementarne.

Tabela 1. Propozycje wypracowane podczas spotkania z pracownikami Urzędu i jednostek gminnych

I.p.	Propozycja zagospodarowania pałacu i parku	Uwagi
1.	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy	Czytelnia, wypożyczalnia dla dorosłych i dla dzieci, dział gromadzenia i opracowania książek, kawiarenka literacka, sala do tańca (z lustrami), sala prób (akustyczna), sala konferencyjna, sala warsztatowa (do zajęć plastycznych), zaplecze do prowadzenia warsztatów kulinarnych. Do propozycji załączono wizualizacje.
2.	Dom Kultury	Z biblioteką oraz bazą dla aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców: salami wystawowymi, salami do ćwiczeń dla zespołów artystycznych, salami do spotkań mieszkańców (m. in. klubu seniora), salą muzealną (izbą pamięci regionalnej).
3.	Gminny Ośrodek Kultury im. Księżnej Eleonory Charlotty	Mediateka plus funkcje jak wyżej.
4.	Instytucja kultury wraz z kompleksem rekreacyjno-bankietowym	Funkcje kulturalne jak wyżej, restauracja czynna w tygodniu, sala bankietowa w weekendy.
5.	Przedszkole i żłobek	W przebudowanych skrzydłach pałacu, na terenie parku duży plac zabaw
6.	Sala bankietowa	Większa niż w Chełstowie i Moszycach, czynna wyłącznie w weekendy, by jej działalność nie kolidowała z wyżej wymienionymi funkcjami.
7.	Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze	Jako alternatywa, gdyby z jakichś powodów niemożliwa okazała się realizacja wyżej wymienionych pomysłów (np. w razie konieczności wyburzenia skrzydeł i niemożliwości postawienia w ich miejscu nowych.
8.	Escape room, przestrzeń do LARP (<i>live action role-playing</i>)	Tymczasowa adaptacja części budynku (np. piwnic) do czasu rozpoczęcia prac remontowych.
9.	Park miejski o charakterze rekreacyjnym	Strefa chilloutu, mała muszla koncertowa na imprezy plenerowe, mały amfiteatr.
10.	Park miejski o charakterze edukacyjno-rekreacyjnym	Wygospodarowanie części parku na instalacje edukacyjne, alejki tematyczne itp.
11.	Węzeł tras rowerowych z punktem informacyjno-wypoczynkowym na terenie parku	Ławki wypoczynkowe, stojaki rowerowe, tablice informacyjne

SPOTKANIE KONSULTACYJNE Z LIDERAMI LOKALNYMI

Spotkanie odbyło się w dniu 16 czerwca w godzinach 14:00-16:15 w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze. Miało formę warsztatu generowania pomysłów. Uczestniczyło w nim 19 osób, w tym radni, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz inni liderzy społeczności lokalnej.

Dyskusja podczas warsztatu koncentrowała się na dwóch kwestiach. Po pierwsze zgodnie uznano, że budynek dawnego internatu powinien zostać przeznaczony na cele kulturalno-edukacyjne i zapewniać – dzięki przemyślanej koncepcji architektonicznej – dobrze wyposażoną bazę do działalności artystycznej i edukacyjnej odpowiadającej zróżnicowanym potrzebom kulturalnym mieszkańców miasta i gminy Twardogóra. Celom tym powinna być podporządkowana także część parku, przy zachowaniu jednak zasady minimalnej ingerencji w jego zabytkową tkankę. Zasadnicze znaczenie dla przeważającej części uczestników spotkania ma jednak to, by obiekt nie został po prostu przejęty w całości przez Bibliotekę Publiczną, lecz by strona społeczna została w jak największym stopniu włączona w tworzenie oferty nowo powstałego centrum kulturalno-edukacyjnego, prowadzenie w nim zajęć dla mieszkańców i współzarządzanie nim. Centrum to miałoby więc łączyć formę gminnego Domu Kultury (mieszczącego w swej strukturze także Bibliotekę Publiczną) z przestrzenią przeznaczoną dla lokalnych organizacji pozarządowych, przynajmniej tych działających w obszarze kultury i edukacji.

Po drugie – choć w tej kwestii nie było już powszechnej zgody – postulowano, by ze względu na reprezentacyjne walory pałacu i parku znalazła w nich miejsce dobra restauracja, sale konferencyjne, niewielki hotel lub pensjonat. Miejsc takich w mieście i okolicy brakuje zdaniem uczestników spotkania. Ich stworzenia mogłoby przynieść nie tylko doraźne korzyści ekonomiczne, ale też stać się bazą do organizowania w Twardogórze cyklicznych imprez z obszaru kultury wysokiej: np. festiwali muzycznych lub teatralnych, które mogłyby być jedną z wizytówek miasta.

Tabela 2. Propozycje wypracowane podczas spotkania z liderami lokalnymi.

l.p.	Propozycja zagospodarowania pałacu i parku	Uwagi
1.	Centrum kulturalno-edukacyjne / Dom Kultury / Centrum Organizacji Pozarządowych	Nowoczesna biblioteka, sale do prowadzenia warsztatów artystycznych, sala prób dla teatru, sala do zajęć tanecznych z lustrami i poręczami, sale prób dla muzyków, sale z wyposażeniem umożliwiającym prowadzenie edukacji z zakresu nauk przyrodniczych i technicznych (pokazy eksperymentów, warsztaty z robotyki itp.), sale spotkań dla mieszkańców. Oferta miejsca powinna być skierowana do różnych grup mieszkańców z uwzględnieniem ich zainteresowań, wieku, wykształcenia. (Priorytetem uczestników spotkania wydaje się jednak wszechstronna edukacja dzieci i młodzieży). Pomieszczenia musiałyby być wielofunkcyjne.
2.	Restauracja, sale konferencyjne, hotel lub pensjonat.	W wariacie minimum restauracja, maksimum – rodzaj centrum konferencyjno-festiwalowego.

SPOTKANIE KONSULTACYJNE Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ

Spotkanie odbyło się w dniu 18 czerwca w godzinach 12:00-13:30 w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze. Uczestniczyło w nim około 20 osób – dzieci i młodzież ze szkół na terenie miasta i gminy Twardogóra w przedziale wieku 9-16 lat oraz ich opiekunowie (nauczyciele).

Po zapoznaniu z formułą spotkania (burza mózgów) i jej zasadami uczestnicy przystąpili do przedstawiania pomysłów na zagospodarowanie pałacu i parku. Pomysły te były notowane na bieżąco przez wyznaczonych sekretarzy. Nie podlegały one ocenie ani jakiegokolwiek krytyce. Uzyskane w ten sposób idee są więc wyrazem nieskrępowanej inwencji dzieci i młodzieży, często nieliczącej się z realiami. Stanowią jednak podpowiedź, jak najmłodszy mieszkańcy miasta i gminy wyobrażają sobie atrakcyjną z ich punktu widzenia przestrzeń.

Pomysły zestawiono tabelarycznie poniżej.

Tabela 3. Propozycje wypracowane podczas spotkania z dziećmi i młodzieżą.

I.p.	Propozycja zagospodarowania pałacu i parku	Uwagi
1.	Hotel, restauracja	
2.	Dom Kultury / Centrum Kultury / Centrum Edukacyjne	<ul style="list-style-type: none">• Sala teatralna• Sala kinowa• Profesjonalna sala taneczna• Biblioteka• Sala do nauki języków obcych• Sala do gier multimedialnych (konsole, VR – <i>virtual reality</i>)• Sala (labirynt) do laserowego paintballa• Strefa „bez telefonów”• Kącik gier planszowych• Miejsce spotkań dla młodzieży (pod opieką animatora) dostępne także wczesnym wieczorem• Zajęcia plastyczne, informatyczne, muzyczne, fotograficzne, teatralne, kulinarne, chemiczne, ogrodniczo-botaniczne, językowe• Półkolonie letnie i zimowe• Międzypokoleniowe spotkania kulinarne
3.	Atrakcje w parku	<ul style="list-style-type: none">• Kino plenerowe• Plac zabaw• Boiska, siłownia, skate park• Ogródek miejski (wykorzystywany do nauczania biologii)• Dzika łąka z domkami dla owadów• Miejska plaża (leżaki, hamak, światła)• Tablice informacyjne z opisem atrakcji historycznych i przyrodniczych okolic Twardogóry• Wybieg dla psów

KONSULTACJE ON-LINE

Wszyscy mieszkańcy miasta i gminy Twardogóra mogli wyrazić swoją opinię na temat przyszłego przeznaczenia pałacu i parku również za pomocą narzędzi komunikacji elektronicznej: wysyłając swoją propozycję na adres mailowy Urzędu lub uczestnicząc w dyskusji na Facebooku.

Z pierwszej możliwości skorzystały jedynie 3 osoby, które zgłosiły następujące pomysły:

Tabela 4. Propozycje zgłoszone drogą mailową.

I.p.	Propozycja zagospodarowania pałacu i parku	Uwagi
1.	Twardogórski Dom Kultury	Ośrodek kultury przejąłby część zadań Biblioteki, a także realizował nowe przedsięwzięcia : <ul style="list-style-type: none">• Teatr Poza, Klub Emeryta itp.,• świetlica środowiskowa prowadząca różnego rodzaju warsztaty,• Muzeum Regionalne (z kustoszem),• Informacja Turystyczna,• punkt sprzedaży pamiątek i produktów regionalnych. Jednocześnie prowadzona byłaby działalność komercyjna: <ul style="list-style-type: none">• wynajem pomieszczeń na płatne zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne, językowe,• wynajem pomieszczeń na bankiety, wesela (łącznie z bazą noclegową),• dzierżawa części budynku na prywatne przedszkole,• płatne półkolonie. W parku ogrody tematyczne związane z Doliną Baryczy (ogród bajek, ogród zmysłów).
2.	„Moje pomysły: 1. park linowy, 2. spiętrzyć i poszerzyć Skorynię i urządzić spływ kajakowy albo pontonowy, 3. w pałacu kawiarnia z prawdziwego zdarzenia. Alternatywnie można zbudować staw, hodować pstrągi i złowione smażyć na miejscu.”	
3.	Dom dziecka lub dom samotnej matki	„Po co tworzyć kolejne centrum kultury jak można pomóc dzieciom.”

Już po zakończeniu konsultacji do Urzędu wpłynęła ponadto propozycja postawienia przed pałacem tężni i fontanny.

W dyskusji toczącej się na Facebooku wątki wspomnieniowe, sentymentalne przeplatały się z konkretnymi pomysłami na zagospodarowanie obiektu. Najczęściej w postach pojawiała się propozycja utworzenia w pałacu nowoczesnego Centrum Kultury – instytucji łączącej funkcje biblioteki, domu kultury, ośrodka działań artystycznych. Drugim gorącym tematem dyskusji okazała się restauracja z salą weselną (czy ogólniej – bankietową) oraz niedużym hotelem.

Pomysł ten powracał w toku konsultacji niejednokrotnie, najwyraźniej z powodu braku w najbliższej okolicy tego rodzaju miejsca spełniającego oczekiwania mieszkańców, ale też chyba dlatego, że liczni twardogórzanie, doceniając urodę pałacu oraz parku, chcieliby przywrócić im reprezentacyjny charakter.

W kwestii zagospodarowania parku wyraźna była linia podziału pomiędzy zwolennikami zachowania jego zabytkowego charakteru i użytkowania go jako miejsca spokojnych spacerów, a rzecznikami tworzenia infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i tchnięcia w przestrzeń parku nowego życia. Trudno jednoznacznie wskazać, która z tych opcji przeważała.

Na rzecz pozostałych pomysłów ujętych w tabeli pojawiały się w dyskusji jedynie pojedyncze głosy.

Tabela 5. Propozycje zgłoszone na Facebooku.

I.p.	Propozycja zagospodarowania pałacu i parku	Uwagi
1.	Centrum / Ośrodek Kultury „z prawdziwego zdarzenia”	Nowoczesna biblioteka / mediateka dostępna dla osób z niepełnosprawnościami, z bogatą ofertą zajęć dla mieszkańców ze wszystkich grup wiekowych.
2.	Restauracja z salą weselną (bankietową), kawiarnia, niewielki hotel, spa	
3.	Reprezentacyjna restauracja, hotel i park	Restauracja na wysokim poziomie, mogąca stanowić miejsce spotkań biznesowych. Dobry hotel z salami konferencyjnymi. W jednej z sal pałacu można stworzyć małe kino. Park jako teren spacerowy dla mieszkańców, raczej bez infrastruktury sportowej (ta już jest dostępna gdzie indziej), ewentualnie z szachami plenerowymi itp.
4.	Park o charakterze rekreacyjnym	Ławki, boiska sportowe, np. do badmintonu, plac zabaw dla dzieci.
5.	Centrum rozrywki	Park linowy, boisko do badmintonu, siłownia. W pałacu kawiarnia, biblioteka z bogatą ofertą zajęć kulturalnych i sportowych. Wszystkie atrakcje powinny być dostępne za przystępną cenę.
6.	Mieszkania	„Ładne”, „mieszkań komunalnych brakuje”.
7.	Sanatorium	
8.	Dom opieki dla seniorów	
9.	Muzeum regionalne	
10.	Lokale usługowe	„Punkt ksero, biura rachunkowe, usługi typu dorabianie kluczy, zakład krawiecki...”

OTWARTE SPOTKANIE KONSULTACYJNE „WYMYŚLMY INTERNAT NA NOWO”

Otwarte spotkanie konsultacyjne pod hasłem „Wymyślimy Internat na nowo” odbyło się w parku pałacowym 28 czerwca w godzinach 16:00-19:00. Uczestnicy mogli poznać bliżej park,

wziąć udział w spacerze poznawczym po pałacu (zwiedzanie w małych grupach oprowadzanych przez przewodnika), wyrazić swoją opinię o propozycjach zagospodarowania pałacu i parku na tablicach konsultacyjnych, a w punkcie konsultacyjnym dowiedzieć się więcej o ich przeszłości i teraźniejszości oraz wypełnić kwestionariusz ankiety konsultacyjnej.

TABLICE KONSULTACYJNE

Na dwóch tablicach konsultacyjnych mieszkańcy mieli możliwość wyrażenia poparcia dla pomysłów wypracowanych na wcześniejszych etapach konsultacji poprzez umieszczenie na odpowiedniej tablicy naklejki.

Pod takie głosowanie poddano następujące propozycje:

- Centrum Kulturalno-Edukacyjne / Centrum Organizacji Pozarządowych / Dom Kultury,
- Publiczne Przedszkole i Żłobek.

Na trzeciej tablicy uczestnicy spotkania mogli natomiast zgłosić własny pomysł (wpisując go na tablicę) lub poprzeć jedną z zapisanych już wcześniej propozycji, także za pomocą naklejki.

Każdy mieszkaniec mógł oddać jeden głos, wspierając w ten sposób tylko jeden pomysł, lub dwa albo trzy głosy, jeśli uważał, że wspierane przez niego inicjatywy dadzą się zrealizować na terenie pałacu i parku, nie kolidując ze sobą.

Wynik głosowania przedstawia tabela poniżej.

Tabela 6. Wyniki zbierania głosów i opinii na tablicach konsultacyjnych.

I.p.	Propozycja zagospodarowania pałacu i parku	Liczba głosów
1.	Centrum Kulturalno-Edukacyjne / Centrum Organizacji Pozarządowych / Dom Kultury	101
2.	Publiczne Przedszkole i Żłobek	40
Pomysły zgłaszane przez uczestników konsultacji		
3.	Sala na wesela i inne imprezy okolicznościowe	26
4.	Dom spokojnej starości	15
5.	Park linowy	8
6.	Dom dziennego pobytu dla seniorów, warsztaty terapii zajęciowej dla osób z niepełnosprawnością po 25. roku życia	6
7.	Muzeum	5
8.	Miejsce spacerów, spotkań ze znajomymi, spędzania czasu z dziećmi dostępne 18 godzin na dobę	3
9.	Urząd Miasta i Gminy	1
10.	Uniwersytet dziecięcy	1
11.	Świetlica	1
12.	Plac zabaw	1
13.	Restauracja	1
14.	Kawiarnia	1

15.	Centrum rehabilitacyjne	1
16	Sanatorium	1

ANKIETA

W punkcie konsultacyjnym uczestnicy spotkania mogli wypełnić samodzielnie kwestionariusz ankiety. Respondenci proszeni byli w nim o ustosunkowanie się do dwóch wymienionych wyżej propozycji przeznaczenia pałacu oraz o zgłoszenie własnych pomysłów zagospodarowania budynku i przyległego parku. W ankiecie wzięło udział 98 osób.

Syntetyczne podsumowanie zebranych opinii zawiera kolejna tabela.

Tabela 7. Wyniki ankiety przeprowadzanej w punkcie konsultacyjnym.

I.p.	Pytania	Liczba [odsetek] głosów	Uwagi
1.	PUBLICZNE PRZEDSZKOLE I ŻŁOBEK Nowoczesna placówka zapewniająca opiekę nad naszymi najmłodszymi mieszkańcami. Ulokowana w spokojnym parku, z atrakcyjnym placem zabaw. Zaprojektowana tak, aby nie ograniczać dostępu do parku pozostałym mieszkańcom, a w budynku pałacu pomieścić także inne funkcje. Co sądzisz o tym pomysle?	„za” 30 [30,6%]	W kwestionariuszach „za” zwracano uwagę na doskonałą lokalizację („dużo drzew, bezpieczna okolica”) oraz brak publicznego żłobka i miejsc w publicznym przedszkolu. Pomysł ten budzi jednak znaczne kontrowersje. Przeciwnicy zwracają uwagę na trudności z przystosowaniem zabytkowego obiektu do funkcji żłobka i przedszkola, niemożliwość pogodzenia tej funkcji z reprezentacyjnym charakterem pałacu i parku oraz funkcją kulturalną lub rozrywkową, a także na istnienie wystarczającej w opinii ankietowanych liczby placówek żłobkowych i przedszkolnych.
		„przeciw” 19 [19,4%]	
2.	CENTRUM KULTURALNO-EDUKACYJNE / DOM KULTURY / CENTRUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH Miejsce łączące funkcje nowoczesnej biblioteki i domu kultury. Oprócz wypożyczalni i czytelnicy książek, prasy i wydawnictw multimedialnych znalazłbyś tam salę konferencyjną i teatralną oraz sale prób dla młodych i trochę starszych aktorów, tancerzy i muzyków. W wielofunkcyjnych pomieszczeniach mogłyby się odbywać zajęcia edukacyjne, pokazy naukowe, imprezy kulturalne, a także spotkania lokalnych stowarzyszeń i innych grup mieszkańców. Co sądzisz o tym pomysle?	„za” 70 [71,4%]	W znacznej liczbie kwestionariuszy pomysł ten określany jest jako „bardzo dobry”, „najlepszy”. Pojedyncze kwestionariusze zawierają sugestie, by do pałacu nie przenosić siedziby biblioteki, a także aby połączyć tę funkcję z innymi (żłobkiem i przedszkolem lub domem dziennego pobytu dla seniorów). Za głosy „przeciw” uznano te, gdzie w komentarzu stwierdzono, że miejsca o proponowanej funkcji już istnieją.
		„przeciw” 2 [2%]	

Pomysły zgłaszane przez uczestników konsultacji występujące co najmniej pięć razy			
3.	Dom Pomocy Społecznej, dom spokojnej starości, dom dziennego pobytu dla seniorów, dom opieki, Warsztaty Terapii Zajęciowej (ŁĄCZNIE)	„za” 21 [21,4%]	
4.	Dom weselny	„za” 9 [9,2%]	

PODSUMOWANIE

Przeprowadzone konsultacje cieszyły się relatywnie dużym zainteresowaniem mieszkańców, którzy licznie uczestniczyli we wszystkich spotkaniach, żywo i z zaangażowaniem dyskutowali, chętnie dzielili się swoimi pomysłami i wypełniali kwestionariusze ankiety. Z zastosowanych technik nie sprawdziło się jedynie zbieranie pomysłów drogą mailową. Prawdopodobnie zdecydowana większość mieszkańców na tyle aktywnych, by wypowiedzieć się w tej formie, wybrała możliwość uczestniczenia w spotkaniu otwartym lub wyraziła swoje zdanie na Facebooku.

Konsultacje służyły przede wszystkim wygenerowaniu pomysłów, a dopiero w drugiej kolejności wyrażaniu opinii na ich temat. Nie obejmowały więc w swojej formule głosowania nad zamkniętą listą propozycji do wyboru, a procedury zasięgania opinii nie gwarantowały w żadnym stopniu reprezentatywności uzyskanych wyników dla całej populacji mieszkańców miasta i gminy Twardogóra. Pomimo tych zastrzeżeń dają dość jasny obraz preferencji aktywnych obywateli.

Bez wątplenia największym poparciem cieszy się idea nadania pałacowi funkcji kulturalno-edukacyjnej poprzez ulokowanie w nim Centrum Kulturalno-Edukacyjnego (Twardogórskiego Centrum Kultury i Nauki – padało jeszcze wiele innych propozycji nazw dla takiej instytucji). Zakres działalności i kształt organizacyjny takiego Centrum wymagać będzie osobnych decyzji władz miasta i gminy; istotna zwłaszcza wydaje się kwestia zapewniania współdziałania podmiotów III sektora w działaniach Centrum w formule dostosowanej do ich realnego potencjału.

Licznych zwolenników, lecz także licznych przeciwników, ma pomysł przeznaczenia części obiektu na potrzeby publicznego przedszkola i żłobka. Realizacja tego zamierzenia wymagać będzie gruntownej przebudowy skrzydeł pałacu, możliwe też, że stałego wydzielenia części parku na potrzeby tych instytucji.

Wielu mieszkańców chciałoby również podkreślenia reprezentacyjnego charakteru budynku i jego otoczenia. Stąd płyną pomysły na umieszczenie tam kompleksu restauracyjno-hotelowego z dużą salą bankietową i / lub salami konferencyjnymi.

Spełnienie wszystkich oczekiwań mieszkańców wyrażonych podczas konsultacji jest z pewnością niemożliwe. Nawet wyjście naprzeciw najczęściej artykułowanym postulatом zależeć będzie w znacznym stopniu od technicznych możliwości realizacji i pogodzenia w przestrzeni pałacu i parku preferowanych funkcji: centrum kulturalno-edukacyjnego, przedszkola i żłobka, restauracji i hotelu z salą bankietową. To zaś rozstrzygać się będzie na etapie prac nad koncepcją

architektoniczną oraz ustaleń konserwatorskich dotyczących możliwego zakresu ingerencji w tkankę obiektu (kluczowy wydaje się dalszy los skrzydeł budynku).